

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno.
Cena listu za nečlane po štiri krome na leto; za pol leta dve kroni;
za četrletno eno krono; za člane zvezinih zadrug po tri krome na leto.
Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne
vračajo. — Cene inseratov po 20 h od enostopne petit - vrste, za
večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216.

V Ljubljani, 25. marca 1906.

C. kr. poštne hran. št. 64.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Zadruga: Prvi avstrijski zadružni shod. Nemški cesar za varčevanje. Stavbinska delniška družba „Union“. Mlekarskim zadrugam. Denarni promet in bilance. Občni zbori. — Gospodarsko berilo: Gospodarska vojska med Avstrijo in Srbijo. Starinov pujssek. Obrezovanje sadnega drevja. Zalivajmo sadno drevje z gnojnico. Zlahtnenje rastlin. Ohranjanje kuhinjske posode. Razglas, Spominska knjiga gorenjske razstave. Male vesti. Inserati.

ZADRUGA.

Prvi avstrijski zadružni shod.

Koncem meseca maja 1906 vrši se na Dunaju prvi avstrijski zadružni shod.

Spored shoda se sicer v vseh podrobnostih še ni natančno določil — določen in razdeljen je pa že čas i. s.:

Ponedeljek, dne 28. maja 1906: — Ob 9. uri predpoldne: Konferenca revizorjev, ki se po potrebi popoldne nadaljuje.

Ob 6. uri zvečer: Občni zbor „Splošne zadružne zveze“ na Dunaju.

Ob 8. uri zvečer: Sestanek in pozdrav došlih vdeležencev.

Torek, dne 29. maja 1906. Ob 9. uri predpoldne. Otvoritev zadružnega shoda in prvo glavno zborovanje, pričetek razprav o pojedinih referatih.

Ob eni popoldne: Skupen obed.

Popoldne nadaljevanje razprav.

Sreda, dne 30. maja 1906. Ob 9. uri predpoldne: Drugo glavno zborovanje, nadaljevanje razprav. — Popoldne: slavnosten obed.

Četrtek, dne 31. maja 1906.: Izleti in ogledi.

Petek, dne 1. junija 1906.: Izleti in ogledi.

Podrobnejši vspered še priobčimo.

To bo prvi avstrijski zadružni shod — in na tem prvem avstrijskem zadružnem shodu mora slovansko zadružništvo zavzeti ono mesto, ki mu gre po številu zadrug in obsegu zadružnega dela.

Tudi Slovenci in Hrvati ne smemo zaostati. Že zdaj prosimo naše zadruge, ki se odločijo, da se

vdeležijo prvega avstrijskega zadružnega shoda, da nam to — seveda še neobvezno — naznanijo, da moremo približno število slovenskih vdeležencev splošni avstrijski zvezi naznaniti.

Nemški cesar — za varčevanje.

Ni je menda stroke, koje bi se ne lotil nemški cesar; naj se gre za umetniška, učenjaška in druga vprašanja, povsod odda svojo cesarsko besedo.

Vendar pa se do zdaj ni lotil javno gospodarskih vprašanj in radi tega se o njem v gospodarskih listih do zdaj ni mnogo pisalo.

Pred kratkim obhajal pa je nemški cesar svoj rojstni dan.

Ob tej priliki je izdal ukaz, ki je pravega gospodarskega pomena.

Cesarski ukaz je naslovljen na oskrbnika cesarjevega posestva v Kadinah (ime zvoni, kot bi bilo slovansko) in ima določila za oskrbovanje uradnikov in delavcev omenjenega posestva.

V teh določilih se povdarja posebno povspesjevanje varčevanja i. s. določuje cesar:

„Da povspešim varčevanje, določujem; za vsakega v Kadinah rojenega otroka naloži se 10 mark, koji znesek se do 14. leta ne more vzdigniti. Za vsakega nadaljnega otroka prejmejo stariši še posebej vlogo po 5 mark.

Nadalje se naloži za vsakega otroka, ko zapusti šolo, še 10 mark, ki se do dovršenega 20. leta ne morejo vzdigniti.

Na šoli v Kadinah se uredi šolarska hranilnica. Na vsako vlogo čez 3 marke darujem jaz prvih 20 fenigov.

Da pa pospešim tudi med odraslimi varčevanje, hočem po ustanovitvi primerne hranilnice in posojilnice darovati za vsako hranilno vlogo čez 15 mark 50 fenigov in določim vrh tega poseben zaklad, iz kojega se za vlagatelje izžrebajo vsako leto darila.“

Vsekako je ta cesarski ukaz pomemben, a tudi zanimiv i. s. radi tega, ker je državna zadružna zveza na Nemškem stavila javno vprašanje:

„S kakimi sredstvi se oživi in povspeši varčevanje na kmetih“, in je dobila na to svoje vprašanje jako primeren cesarski odgovor.

Delniška stavbinska družba »Union«.

Vse svoje članice opozarjamo na inserat delniške stavbinske družbe „Union“.

„Union“ je domače, slovensko podjetje.

Do sedaj je postavila družba v Ljubljani velik, moderno opremljen hotel, ki ni samo le v Ljubljani, temveč na celem avstrijskem jugu, najlepši hotel.

Ta hotel je velikega gospodarskega pomena.

Do sedaj še na Slovenskem namreč nismo imeli hotela, ki bi popolnoma ustrezal vsem zahtevam razvajenih bogatih potujočih tujcev, ti so se torej naših krajev ogibali in se podajali v druge kraje, ki morda niti približno nimajo toliko krasot, kakor naši.

Delniška družba „Union“ ima velike načrte; ako iste izpelje, postane gospodarsko podjetje, kakoršnih še na Slovenskem ni bilo.

Pri oddaji svojih delnic ozira se delniška družba „Union“ posebno na slovenske zadruge — v prvi vrsti posojilnice.

Zadruge morejo del svojih rezervnih zakladov naložiti v to podjetje; z nakupom delnic stavbinske delniške družbe „Union“ dobijo zanesljive vrednostne papirje, vrh tega pa podpirajo delovanje domačega slovenskega podjetja — koje pride na tak način v roke slovenskega združništva.

Če bi želela katera članica „Zadružne zveze“ kaka podrobna pojasnila, dobi ista pri „Zvezi“.

Našim mlekarским zadrugam.

Več naših mlekarških zadrug se je obrnilo do nas, češ, da so prejele od c. kr. kmetijske družbe kranjske — poziv z dne 19. svečana 1906 št. 159, v kojem so naprošene, da izpolnijo pozivu priloženo tabelo.

Zadruge so nas naprosile za navodilo, je-li naj tabele izpolnijo.

Seveda smo vsem zadrugam rekli, naj le ustrezajo zahtevi c. kr. kmetijske družbe, ker mi nismo občutljivi, kakor nam je to priporočala neka naša članica, češ, če hoče imeti c. kr. kmetijska družba od zadrug, ki so članice „Zadružne zveze“ — kake podatke, more iste dobiti potom „Zadružne zveze“.

VABILO

na

I. redni občni zbor

Prve kranjske sadjarske in moštarske zadruge na Rovih,

reg. zadruge z neom. zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 22. aprila 1906 ob 4. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Prememba pravil.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Poljanah nad Škofjo Loko,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 22. aprila 1906 ob 3. uri popoldne v prostorih hranilnice v Poljanah.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
4. Volitev po žrebu odstopivših 2 udov.
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

Ako bi ne došlo ob določenem času zadostno število društvenikov, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki je sklepčen brez ozira na število navzočih.

Denarni prometi in bilance.

Posojilnica v Frankolovem,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za sedmo upravno leto 1905.

Člani: začetkom leta 1905. 157, v upravnem letu pristopilo 27, odpadlo 5, koncem leta 1905. 179.

Deleži: začetkom leta 1905. 158, v upravnem letu prirastlo 27, izplačano 5, koncem leta 1905. 180; odpovedano: 2.

Denarni promet: K 152.883.13.

Prejemki (Debet)			Izdatki (Kredit)			Imetje (Aktiva)			Dolgovi (Pasiva)		
	K	h		K	h		K	h		K	h
Deleži	94	—	Deleži	18	—	Posojila	89.283	43	Deleži	496	—
Hranilne vloge s kapitalizov. obrestmi	37.508	97	Vzdig. hran. vloge .	19.634	40	Inventar premični .	202	06	Hran. vloge s kapit. obrestmi	30 526	03
Vrnjena posojila .	24 348	51	Dana posojila . . .	30.432	28	Zaostale obr. posojil	1.561	97	Tekoči račun z zvezo	59.122	85
Tekoči račun z zvezo	6.545	63	Tekoči račun z zvezo	17.100	—	Vrednost tiskovin .	142	82	Predplač. obr. posojil	412	55
Plačane obr. od pos	4 077	22	Inventar premični .	6	—	Delež pri Zadr. zv.	1.000	—	Rez. zakl. z obresti .	3.039	45
Upr. in urad. prisp.	346	23	Obr. hran. vlog izpl.	35	29	" " „Ljud. pos.“	4	—	Čisti dobiček	668	34
Pristopnine	27	—	Obr. hr. vl. kapitaliz.	788	66	Poštna hranilnica .	128	03			
Poštna hranilnica .	3 447	51	Obresti tek. računa	3.476	43	Gotov. 31. dec. 1905	1 942	91			
Obr. poštna hranil..	2	45	Obr. pos. povrnjene	43	90						
Got. začetkom l. 1905	1.015	50	Upr. in urad. stroški	371	05						
			Rent. dav. in nep. pri.	7	79						
			Tiskovine	106	86						
			Poštna hranilnica .	3.449	45						
			Gotov. konec l. 1905	1.942	91						
	77.413	02		77.413	02		94.265	22		94.265	22

Hranilnica in posojilnica v (Zgor.) Gorjah pri Bledu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za XI. upravno leto 1905.

Člani: začetkom leta 1905. 290, v upravnem letu pristopilo 18, odpadlo 4, koncem leta 1905. 304.

Deleži: začetkom leta 1905. 290, v upravnem letu prirastlo 18, izplačano 4, koncem leta 1905. 304, odpovedano: 0.

Denarni promet: K 444.308.18.

Prejemki (Debet)			Izdatki (Kredit)			Imetje (Aktiva)			Dolgovi (Pasiva)		
	K	h		K	h		K	h		K	h
Deleži	72	—	Deleži	16	—	Posojila	241 876	83	Deleži	1.216	—
Hranilne vloge s kapitalizov. obrestmi	105.334	03	Vzdig. hranil. vloge	95 167	89	Tekoči račun z zvezo	62 148	73	Hranilne vloge s kapitalizov. obrestmi .	319.864	07
Vrnjena posojila .	46.378	94	Dana posojila . . .	46.834	42	Inventar premični .	400	—	Rezervni zaklad . . .	13.176	77
Tekoči račun z zvezo	50.679	22	Tekoči račun s zvezo	46.023	94	Inventar nepremični	17.212	89	Obresti od tega . . .	527	07
Obresti tek. računa	2.933	78	Inventar premični .	400	—	Zaost. obresti posojil	7 458	83	Čisti dobiček	1.183	03
Plač. obr. od posojil	10.539	72	Inventar nepremični	17.726	98	Delež pri Zadr. zvezi	1.000	—			
Upr. in urad. prisp.	229	64	Obr. hr. vl. izplačane	980	28	Delnice pri „Union“	1.000	—			
Pristopnine	16	—	Obr. hran. vlog kap.	11.152	22	Delež Zadr. tisk.	500	—			
Gotov. začetkom leta	7.560	70	Upr. in urad. stroški	912	43	Vrednost kolekov .	9	28			
Najemščina hiše . .	595	—	Rentni davek in neposred. pristojbina	183	58	Gotov. konc. l 1905	4.360	38			
			Delež pri Unionu .	500	—						
			Stroški, zadr. hiše	80	91						
			Got. začet. leta 1905	4 360	38						
	224 339	03		224.339	03		335 966	94		335.966	94

Okrajna posojilnica v Mokronogu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za XII. upravno leto 1905.

Člani: začetkom l. 1905 174, v upravnem letu pristopilo 22, odpadlo 26, koncem leta 1905. 170.

Deleži: začetkom l. 1905. 174, v upravnem letu prirastlo 22, izplačano 26, koncem l. 1905. 170; odpovedano: 22.

Denarni promet: K 241.410.54.

Prejemki (Debet)			Izdatki (Kredit)			Imetje (Aktiva)			Dolgovi (Pasiva)		
	K	h		K	h		K	h		K	h
Deleži	264	—	Deleži	576	—	Posojila	87.448	50	Deleži	4.459	—
Hranilne vloge s kapital. obrestmi	64 694	05	Vzdign. hranil. vloge	44.746	65	Inventar premični .	149	09	Hranilne vloge s kapital. obrestmi . . .	78 139	42
Vrnjena posojila .	15.113	66	Dana posojila . . .	23.055	—	Zaost. obresti posojil	807	87	Tekoči račun z zvezo	2 311	25
Tekoči rač. z zvezo	35 118	21	Tekoči račun z zvezo	46 813	66	Vrednost tiskovin .	27	28	Predpl. obr. posojil	878	82
Plač. obr. od posojil	5.488	83	Inventar premični .	7	—	Delež pri Zadr. zvezi	400	—	Rez. zaklad z obresti	3.983	81
Upr. in urad. prisp.	42	62	Doplač. del. Zadr. zv.	200	—	Zamudne obresti . .	46	46	Čisti dobiček	962	21
Pristopnine	42	—	Obr. hran. vlog izpl.	332	57	Got. 31. decem. 1905	1.875	31			
Zamudne obresti . .	69	10	Obr. hr. vl. kap.	2.510	10						
Za tiskovine	37	13	Obresti tek. računa	415	73						
Got. začetkom leta .	773	32	Obr. pos. povrnjene	42	90						
			Upr. in urad. stroški	99	30						
			Ren. dav. in nep. pr.	38	48						
			Nagrade	670	—						
			Za dobrodel. namene	150	—						
			Vredn. knjig in tisk.	82	89						
			Poštnine	27	33						
			Got. 31. decem. 1905	1 875	31						
	121 642	92		121 642	92		90.754	51		90.754	51

Hranilnica in posojilnica v Robu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za VII. upravno leto 1905.

Člani: stanje začetkom leta 1905 185, v upravnem letu prirastlo 12, odpadlo 4, koncem leta 1905 193.

Deleži: začetkom l. 1905 185, v upravnem letu prirastlo 12, izplačano 4, koncem l. 1905 193, odpovedano: 2.

Denarni promet: K 230.435-83.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	24	—	Deleži	8	—	Posojila	138.758	71	Deleži	386	—
Hranilne vloge s kap. obrestmi	49.684	56	Vzdig. hran. vloge	53.925	38	Tek. račun z „Zvezo“	2.450	49	Hranilne vloge s kap. obrestmi	149.262	65
Vrnjena posojila	38.604	—	Dana posojila	28.550	—	Inventar premični	134	74	Rezer. zaklad z obr.	3.926	62
Tek. račun z „Zvezo“	22.047	—	Tek. račun z „Zvezo“	20.662	41	Delež pri Zadr. zv.	1.000	—	Čisti dobiček	905	46
Obresti tek. računa	162	41	Obr. hran. vlog izpl.	420	93	Delnica pri Unionu	500	—			
Plačane obr. posojil	7.052	85	Obr. hr. vlog kapital.	4.989	21	Got. koncem l. 1905	11.636	79			
Upr. in urad. prisp.	73	20	Obresti pos. vrnjene	96	53						
Pristopnine	12	—	Upr. in urad. stroški	437	22						
Za hranilne knjžice	8	75	Ren. dav. nep. prist.	89	84						
Povr. tožbeni stroški	67	71	Podpora soseski Vel. Osolnik	200	—						
Gotov. zač. leta 1905	3.299	83	Nagrada načelstvu	20	—						
			Gotov. 31. dec. 1905.	11.636	79						
	121.036	31		121.036	31		154.480	73		154.480	73

Hranilnica in posojilnica v Selcih,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za IX. upravno leto 1905.

Člani: stanje začetkom leta 304, v upravnem letu prirastlo 19, odpadlo 7, koncem leta 316.

Deleži: stanje začetkom leta 304, v upravnem letu prirastlo 19, izplačano 7, koncem leta 316, odpovedano: 3.

Denarni promet: K 420.359-28.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	38	—	Deleži	14	—	Posojila	222.664	—	Deleži	632	—
Hranilne vloge s kap. obrestmi	120.986	27	Vzdig. hranil. vloge	91.446	87	Tekoči račun z Zvezo	148.752	37	Hranilne vloge s kap. obrestmi	395.246	71
Vrnjena posojila	37.033	—	Dana posojila	43.616	—	Inventar premični	153	09	Predplač. obr. posojil	1.155	85
Tekoči račun s zvezo	31.157	80	Tek. račun s zvezo	47.992	69	Inventar nepremični	5.794	52	Rezervni zaklad	6.262	02
Inventar nepremični	94	80	Inventar nepremični	1.068	70	Zaostale obr. posojil	2.666	75	Čisti dobiček	374	55
Obresti tek. računa	6.833	45	Obr. hran. vlog izpl.	1.126	01	Delež pri Zadr. zvezi	1.000	—			
Plač. obresti od pos.	10.058	96	„ kap.	13.805	93	Naložen denar	17.442	60			
Upr. in urad. prisp.	92	35	„ pos. povrnjene	39	66	Got. koncem l. 1905	5.197	80			
Pristopnine	19	—	Upr. in urad. prisp.	1.079	45						
Naložen denar vzdig.	4.567	46	Ren. dav. in nep. pr.	204	96						
Vzd. obr. nal. denarja	467	10	Naložen denar	7.016	47						
Gotov. zač. leta 1905	1.430	35	Podpore	170	—						
			Gotov. 31. dec. 1905	5.197	80						
	212.778	54		212.778	54		403.671	13		403.671	13

Ljudska hranilnica in posojilnica v Škofji Loki,

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom, za III. upravno leto 1905.

Člani: stanje začetkom leta 1905 51, v upravnem letu pristopilo 19, izstopila 2, koncem l. 1905 68, odpovedalo 0.

Deleži: stanje začetkom leta 1905 51, v upravnem letu prirastlo 19, odpadla 2, koncem leta 1905 68.

Denarni promet: K 205.089-71.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	95	—	Deleži	10	—	Posojila	31.088	—	Deleži	340	—
Hranilne vloge s kap. obrestmi	81.362	92	Vzdig. hran. vloge	41.165	04	Tek. rač. z „Zvezo“	144.421	11	Hranilne vloge s kap. obrestmi	177.927	16
Vrnjena posojila	3.100	—	Dana posojila	15.038	—	Inventar premični	734	99	Predpl. obresti pos.	296	15
Tekoči račun z zvezo	8.127	39	Tekoči račun z Zvezo	37.904	48	Zaostale obr. posojil	49	43	Rezer. zaklad z obr.	397	93
Dvignjeno pri pošt. hranilnici	—	30	Obresti hr. vlog izpl.	404	15	Delež pri Zadr. zv.	1.000	—	Čisti dobiček	339	90
Obresti tek. računa	5.904	48	Obresti hr. vlog kap	6.184	43	Naložen denar pri pošt. hranilnici	102	16			
Plač. obr. od posojil	1.344	02	Obr. pos. povrnjene	17	71	Prehodni zneski	707	80			
Upr. in urad. prisp.	47	23	Upr. in urad. stroški	254	77	Gotov. 31. dec. 1905	1.697	65			
Pristopnine	38	—	Rent davek in nep. pristojbina	71	65						
Obresti nal. denarja pri c. kr. pošt. hr.	2	—	Naloži se v pošt. hranilnico	2	—						
Zamudne obresti	1	72	Prehodni zneski	643	80						
Obresti deležev	64	24	Gotov. 31 dec. 1905.	1.697	65						
Prehodni zneski	966	—									
Gotov. zač. l. 1905	2.340	38									
	103.393	68		103.393	68		179.301	14		179.301	14

Vabilo
na
redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice na Gori nad Idrijo,
registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se bo vršil v nedeljo, dne 1. aprila 1906 ob 3. uri po-
poludne v prostorih posestnika Fr. Leskovca.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Čitanje poročila o izvršeni reviziji po „Zadr. zvezi“.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1905.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO
na
REDNI OBČNI ZBOR

Kmetijskega društva v Seleh,
reg. zadruge z om. zavezo,
kateri se bode vršil dne 2. aprila 1906, ob 1/2 4. uri popol-
odne v prostorih g. načelnika h. št. 56.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobritev računa za leto 1905.
3. Dopolnilna volitev 3 članov načelstva.
4. Volitev 5 članov načelstva.
5. Volitev 3 članov nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

NB. Ako bi ob določenem času občni zbor ne bil
sklepčen, vrši se eno ure kasneje na istem mestu, in z
istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki sklepa ne glede
na število navzočih članov.

VABILO
na
I. redni občni zbor

Mlekarske zadruge v Srednji vasi v Tuhinjski dolini,
registrirane zadruge z omejeno zavezo,
ki se bo vršil v petek, dne 6. aprila 1906 ob 9. uri zjutraj
v mlekarničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Predložitev in potrjenje računskega zaključka za l. 1905.
4. Volitev 1 odstopivšega člana načelstva.
5. Posvetovanje o premembi pravil.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Razni predlogi in nasveti.

ODBOR.

VABILO
k
OBČNEMU ZBORU

Kmetijskega društva v Stari-Oselici,
reg. zadruge z om. zavezo,
ki se bo vršil v nedeljo, dne 8. aprila 1906 ob 4. uri po-
poludne v združnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO
na
redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Dolskem,
registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki se vrši v nedeljo, dne 8. aprila 1906 ob 1/2 4. uri popoludne
v posojilniških prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje in predložitev računa za leto 1905.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO
na
OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice v Mengšu,
registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
ki bo v nedeljo, dne 8. aprila 1906 ob 3. uri popoldne v
prostorih stare šole v Malem Mengšu št. 3.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Slučajnosti.
7. Predavanje.

Pri nezadostni udeležbi članov se bode vršil pol ure
kasneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drugi
občni zbor ne glede na število navzočih članov.

K obilni udeležbi vabi

Načelstvo.

VABILO

na

V. REDNI OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice na Jesenicah,
registrovane zadruga z omejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 8. aprila 1906 ob 1/2 4. uri po-
poludne v župnišču.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
4. Poročilo o izvršeni reviziji.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Slučajnosti. Načelstvo.

VABILO

na

redni občni zbor

Gospodarske zadruga na Češnjici,
registrovane zadruga z omejeno zavezo,

ki se bo vršil v ponedeljek, dne 16. aprila 1906 ob 4. uri
popoldne v lastnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti. Načelstvo.

VABILO

na

redni občni zbor

Sodarske zadruga za selško dolino na Češnjici,
registrovane zadruga z omejeno zavezo,

ki se bo vršil v torek, dne 17. aprila 1906 ob 2. uri po-
poludne v prostorih gospodarske zadruga na Češnjici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1905.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Prememba pravil.
8. Slučajnosti. Načelstvo.

VABILO

na

VII. REDNI OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice na Češnjici,
reg. zadruga z neom. zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 22. aprila 1906 ob 4. uri po-
poldne v prostorih „Gospodarske zadruga“ na Češnjici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računa za leto 1905.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti. Načelstvo.

VABILO

na

OBČNEMU ZBORU

Hranilnice in posojilnice v Šentjanžu,
registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

kateri se bode vršil v nedeljo, dne 22. aprila 1906 ob
3. uri popoldne v župnišču v Šentjanžu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Slučajnosti. Načelstvo.

VABILO

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Tržiču,
registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 8. aprila 1906 ob pol 4. uri
popoludne v uradnih prostorih hiš. št. 59.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem
zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1905.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti. Načelstvo.

Ker občni zbor dne 11. marca ni bil sklepčen, sklepa
ta občni zbor pri vsakem številu udeležencev.

GOSPODARSKO BERILO.

Gospodarska vojska med Avstrijo in Srbijo.

Naša država je sklepala v zadnjem času več trgovinskih pogodb, a pri nobeni se niso našle take težkoče, kot ravno pri trgovinski pogodbi, ki bi jo naj sklepala naša mogočna država z malo slovansko kraljevino na Balkanu — s Srbijo.

Pri sklepanju te trgovinske pogodbe pokazala nam je naša vlada, kako se dajo zastopati koristi avstrijskih kmetovalcev, kojim se brez ozira na deželo in narodnost ne godi ravno najbolje in vsi avstrijski kmetovalci bi ji bili lahko res hvaležni, če bi se tako postopalo pri sklepanju vseh trgovinskih pogodb.

Torej, naša vlada je nastopala jako možato napram Srbiji — in Srbija se ni udala — temveč se je v gospodarskem oziru celo zavezala s svojo sosedo Bolgarijo.

Iz tega je nastala vojska, v kojoj se sicer ne preliiva kri, pač pa ogromno mnogo črnila — vnela se je gospodarska vojska med našo državo in Srbijo.

Ker je to gospodarska vojska, so v njej odločilni gospodarski odnošaji — in kot gospodarski list si hočemo te gospodarske odnošaje brez vsakega ozira na kako politično ozadje malo pogledati.

Ker so za gospodarske odnošaje merodajne številke, moramo se posluževati seveda števil, in te nam pravijo:

Avstro-Ogrska i. sicer:

Avstrija meri	300.008 km ²	in ima	26,150.708	prebivalcev.
Ogrska pa	324.697	„ „ „	19,254.559	„
Skupaj torej	624.705 km ²	s	45,405.267	prebivalcev.
Srbija meri	48.303 km ²	in ima	2,535.915	prebivalcev.

V gospodarskem oziru nas zanimajo seveda podatki o živinoreji, poljedelstvu, železnicah itd.

Stanje živinoreje.

	Avstrija je imela v l. 1900	Ogrska je imela v l. 1895	Srbija je imela v l. 1900
konjev	1,710.000	1,973.000	181.000
mul in oslov	67.000	22.000	2.000
goved	9,508.000	5,829.000	942.000
ovac	2,621.000	7,527.000	3,014.000
svinj	4,683.000	6,447.000	940.609
koz	1,016.000	286.000	426.000

Poljedelstvo.

Od svoje površine porabila je v letu 1900

	Avstrija	Ogrska	Srbija
za pšenico	1,065.000 ha	3,382.000 ha	310.000 ha
za rž	1,702.000 „	1,065.000 „	36.000 „
za ječmen	1,234.000 „	1,031.000 „	75.000 „
za oves	1,899.000 „	1,000.000 „	85.000 „
za krompir	1,168.000 „	514.000 „	8.000 „

Železnice.

Koncem leta 1901.

Avstro-Ogrska 37.492 km.

Srbija 578 km.

Dosedanje trgovinske pogodbe med Avstrijo in Srbijo i. s. z dne 6. maja 1881 in 9. avgusta 1892 so bile za Srbijo ugodne, ker so imele edini namen, pridobiti avstrijski industriji Srbijo za odjemalca, a posledica je bila, da je postala Avstrija glavni odjemalec srbskega kmetijstva.

V letu 1900 se je uvozilo v Avstrijo 1,827.000 q koruze za okroglo 19 milijonov kron, od te množine uvozila je 30% Srbija.

Ječmena se je uvozilo v letu 1900 v Avstrijo 218.000 q za K 2,146.00 i. s. iz Srbije 180.000 q toraj 83%.

Pšenice se je v Avstrijo v letu 1900 uvozilo 359.000 q za K 4,211.000 od teh iz Srbije 281.000 q to je 78%.

V letih 1897—1901 se je uvozilo v našo državo na leto povprečno 52.835 volov za K 10,175.000 od teh iz Srbije 51.309 volov, torej čez 97%.

O medsebojnih gospodarskih odnošajih govorijo jasno sledeče številke:

Srbija je izvozila skupno

v letu	za dinarjev od tega v Avstrijo	za dinarjev	t. j.
1884	39,970.000	34,460.000	86%
1885	37,630.000	31,930.000	85%
1886	40,720.000	35,500.000	87%
1887	36,130.000	31,710.000	88%
1888	38,910.000	33,840.000	86%
1889	39,070.000	34,380.000	88%
1890	45,480.000	39,400.000	86%
1891	52,280.000	45,630.000	87%
1892	46,450.000	40,750.000	88%
1893	48,910.000	43,200.000	88%
1894	46,020.000	41,120.000	89%
1895	43,390.000	38,750.000	89%
1896	53,390.000	47,040.000	88%
1897	55,940.000	49,150.000	88%
1898	56,990.000	50,980.000	89%
1899	65,480.000	54,500.000	83%
1900	66,520.000	56,580.000	85%
1901	65,690.000	55,610.000	85%

V Srbijo se je pa uvozilo

v letu	za dinarjev od tega iz Avstrije	za dinarjev	t. j.
1884	50,950.000	31,800.000	63%
1885	40,470.000	29,870.000	74%
1886	51,690.000	37,260.000	72%
1887	36,480.000	27,720.000	75%
1888	35,180.000	23,770.000	68%
1889	34,840.000	22,660.000	65%
1890	38,040.000	22,820.000	60%
1891	42,810.000	26,140.000	62%
1892	37,070.000	21,960.000	59%

v letu	za dinarjev od tega iz Avstrije	za dinarjev	t. j.
1893	40,920.000	23,760.000	58 ⁰ / ₁₀₀
1894	34,880.000	20,530.000	59 ⁰ / ₁₀₀
1895	28,240.000	16,620.000	59 ⁰ / ₁₀₀
1896	33,450.000	19,230.000	58 ⁰ / ₁₀₀
1897	45,310.000	25,500.000	56 ⁰ / ₁₀₀
1898	41,100,000	22,960.000	56 ⁰ / ₁₀₀
1899	46,430.000	27,440.000	59 ⁰ / ₁₀₀
1900	54,030.000	25,530.000	47 ⁰ / ₁₀₀
1901	43,840.000	23,170.000	53 ⁰ / ₁₀₀

Kakor je iz navedenih števil razvidno, so gospodarski odnosi med obema državama jako intimni in radi tega je pač želeli, da se doseže sporazumno pravična trgovinska pogodba.

Starinov pujssek.

„Dobro jutro, ščetinček, kako si kaj spal nočoj? Ali se boš že kmalu poredil in ti diši naš krompirček, otrobi in pomije na vrhu? Veš, mi bi radi, da bi ti vse prav izvrstno dišalo in da bi bil ti tako rejen, da bi potem potegnil kar 5 stotov!“ — Tako se je dobrikal oni dan oče Starina svojemu prašičku, ki ga je bil kupil pred kratkim od Hrvatov, ki so gnali celo čedo skozi vas.

„No, no, treba bo že še počakati malo, očka Starina. Če hočete, da se zgodi tako, kot ste mi ravno kar pripovedovali, potem morate začeti vse drugače kot doslej, tako vam pravim jaz, vaš ščetinček. Glejte očka, vi niste napačen možiček, dobro srce nosite pod kamižolo in imate z nami najboljše namene, za žive in mrtve. Toda to je pač naša usoda in umreti moramo mi kakor tudi Vi, in tako je na zadnje že vse eno, ali poginem pod nožem ali sekiro, ali pa na bolniški postelji z lekarnarjevo skleničico mej čeljusti.

Očka Starina, če hočete, da bom okrogel in težak, mesnat in špehast, poslušajte dober svet in storite, kar vam rečem, ravnajte pa tako tudi pozneje, ko se bom jaz že davno bahal v dimniku kot gnjat in mesena klobasa.

Najpreje ste ustrelili precejšnega kozla precej tedaj, ko ste me kupili. Takega tiča, kot sem jaz, ne kupi noben kmet, če hoče veljati za pametnega, razumnega gospodarja. Mene so prignali od daleč iz ogrskih gozdov gonjači in ti ljudje nimajo seboj piče, pač pa skeleče biče. In pri dolgih „marših“ skopni meso in tolšča v naših telesih, kakor sedaj na spomlad sneg po solčnih brdinah, nazadnje nam ostane od vsega le še trudne kosti in koža po vrhu. Kdor je tako šemast in kupi takega prasca, ta zgubi šest do osem tednov piče, dela in časa, kajti vsaj toliko tednov premine, predno se v toliko popravimo in pridemo toliko v pravi stan, da se moremo začeti rediti, t. j. nastavljati tolščo in meso. Če hočete imeti od reje kaj dobička, nabavite si vedno le živali, ki so v dobrem stanu in ki porabljeno pičo tudi dobro izkoristijo. Sicer pa morajo imeti prešiče, ki jih hočete pitati, tudi svoje prav posebne lastnosti. Angleži so to uganjko že rešili, vi slovenski gospodarji pa jih morate posnemati. Zapomnite si Starina:

Prešič, ki ima hrbet izbočen in kriv, kakor pastirska palica, o kateri poje lepa pesem:

Zakrivljeno palico v roki,
Za trakom pa šopek cvetic,
Ko kralj po planini visoki
Pohajam za tropom ovčic,

dalje ščetinar z dolgimi, trdnimi ščetinami, z visokimi, slokimi nogami, z dolgo ne nežno glavo, tak dečak je pravi ropar za svinjsko kuhinjo in kdor kupuje, redi, pita take živali, je pravi norec. Bedra in glava ne zadenejo veliko, ravno tako ne ščetine, a krme pa stanejo dosti, in krma stane denar.

Pujski pa, ki so štirivoglati kot gosposki naslonjač, pri katerih se glavica komaj vidi, ki imajo štiri nožice le za to, da morejo h koritu priteči, to so ti pravi sodrugji, ki se hitro zrede, dajo velik čeber mesa in privabijo v hišo zvenceh zlatov. Za vas, kmečke gospodarje je najbolje, ako redite tako nekako srednje veliko živino, ne največjo, pa tudi ne premajhno, pri tem pa tudi opozarjam: pasma ne bodi čisto deželjska, hribovska, pa tudi ne čista angleška, ampak preskrbite se križano žival, ali kakor pravite, polangleške prasce. Stare živali niso za rejo, to sami bolj veste od mene, ki še dve leti nisem star. Najlepše se daje spitati živali v 5. do 9. mesecu, ki so bili zgodaj rezani, ti imajo fine kosti in nežno meso ter jako urno napredujejo v teži.

Zdaj pa, očka Starina, obrniva se k drugemu delu najinega posvetovanja. Pred vsem zahtevam, da izpremenite popolnoma svoje dosedanje nazore o našem

rodu. Jaz slišim na ime „prešič“, in ako vi vidite umazanega cigana v vasi, precej pravite, da je grd kot prešiček. S tem delate mojemu plemenu gorostasno krivico. Kajti vedite, očka Starina, mej vsemi živalmi kar jih premorete na svoji kmetiji, smo mi prasci najbolj snažne in čiste živali, pri tem ne izvzamem niti tigraste mačice, ki si že pol ure umiva tačice tam-le ob vrtu.

Vi mislite, da smo mi svinjarji, ker gremo za lužami in rijemo po zemlji. O, vi bebeci! V vodi, v mlakuži iščemo le hladila v hudi vročini, ob enem pa tudi ne zametavamo raznih slaščic, ki so tam, n. pr. polžkov in črvičkov in glist. Ko bi vi nosili take bôhe slanine po leti na hrbtu, očka Starina, to bi sopihali, kakor sosedova nadušljiva kobila, kadar ji gospodar preveč naloži. Zato lepo prosim: odpeljite vso gnojnico iz svinjaka ven, kajti smrad po leti poraja mej našimi vrstami rdečico, vrančni prisad, prešičjo kugo, smrt. Polovico ali tretjino svinjaka nam po tleh obložite z deskami, da bomo imeli vsaj ta prostorček, ki bo vedno snažen in na katerem si bomo mogli mirno privoščiti počitka. Čistost in snaga je abecednik za vspešno prešičjerejo, zato v roko krtačo in drgalo (štrigelj), da nam odstranite blato s telesa.

Tretja točka je piča. Zame zelo imenitna, ker sem zelo ješč. Krmo nam pokladajte trikrat na dan, pa vsakikrat natanko ob istem času. Nikoli ne zapirajte po eno samo žival v koč. Mi smo družabne živali, veliko bolj z veseljem jemo, če nas je več skupaj, prestavite svinjice skupaj, mrjaščeke skupaj.

Korito mora biti vedno snažno kot skleda na mizi, drugače se piča rada skisa, dobimo grižo in pri griži se še noben prešič ni spital. Iz tega ozira tudi pomečite lesena korita v peč za tualo in napravite nova, najboljše cementna.*) Imenitno je tudi to: Ne pokladajte na enkrat več krme, kot jo moremo povžiti, potresite mej pičo vselej pest pepela ali drobne prahu od oglja, to čisti, dela dober tek in dobro de našemu želodcu.

Kadar nam dajete zrnje, naj bo debelo zdrobljeno in kolikor mogoče suho, ne sme plavati v vodi. Drugače mi pri svojem večnem apetitu kar požiramo in nič ne grizemo in večina dobre krme gre, ne v meso, ampak na gnoj. Tudi naj bo piča mlačno topla, ne vroča, ne ledeno mrzla. Vročica nam spridi želodec, za mrzlo pa potrebuje želodec zopet nove krme, da jo segreje in to je zguba.

Da bo moj poduk bolj popolen, še tele misli, očka Starina. Kakor veste, gre pitanje o prvem začetku zelo urno izpod rok. Zato nam smete in morate sprva pokladati bolj težko prebavljivo hrano;

to je za vas ceneje in prav fina piča bi bila v začetku le zapravljanje. Ko se je pa naše truplo že lepo zaokrožilo, ko mineva naša požrešnost in apetit, tedaj je prišel čas za tečno, lahko prebavljivo in dobro pičo.

Vsaki dan pridobim 1 do 1 1/2 funta pri 2 stotih teže; za 1 stot toraj 1/2 do 3/4 funta. Pri tem smo vedno boljši nego govedo ali koštrun. Ako hočete da se vol zredi za 1 funt mesa, mora dobiti 12 do 13 funtov suhe krme, koštrun 9 funtov; mi pa že iz 4 funtov suhe snovi naredimo 1 funt mesa. Suho snov si morate misliti tako posušeno, da v nji ni sploh nobene vode več seveda nam v resnici take ne pokladate nikoli, kajti tudi popolnoma suho zrnje ima še kakih 10% vode v sebi. Prešiči damo tudi pri klanji le malo odpadkov. Na vsakih 100 funtov žive teže imate pri nas 70—75, da celo 80—90 funtov mesa, pri govedu le 60, pri koštrunu celo le 50 funtov. Zato je pač vredno rediti prešiče, tem bolj, ker vam pospravljajo vse odpadke pri gospodarstvu in so zadovoljni z malovredno pičo. Posebno ob časih, kadar imate kake carinske vojske s Srbijo in drugimi državami, ki razpošiljajo veliko prešičev, obrnite vso pozornost na vašo rejo. Vi oča Starina, nam pokladate zelo veliko krompirja. Krompir sam nič ne koristi, polovica ga gre v gnoj. Če hočete, da bo iz krompirja kaj mesa, morate mu primešati nekoliko močnih krmil: ječmenovega ali ovsenega zdroba, otrobi, cegovne i. t. d.

H koncu! Kadar prodajate prašiče, oča Starina, prodajajte le na težo, če nečete biti vkanjeni. S tehtnico, svinčnikom in papirjem se začinja dandanes sleherno gospodarstvo! Kjer teh ni, tam je doma šušmarija, gospodarji brez glave. Tudi nikari ne prodajaj prešičev in sploh klavne živine vsak zase! Spametujte se vendar že stari gospodarji, vzemite se skupaj in ustanovite si klavne zadruge, ki jih imajo danski in drugi kmetje. Potem ne bodo mešetarji in mesarji bogateli od vaših žuljev in redili trebuhov, meščani pa ne zabavljali po krivem, da jih vi odirate, kot se je to zgodilo pred kratkim v našem stolnem mestu in se še godi. Pomagajte si sami in Bog vam bo pomagal. Seveda je žalostno, če morate nauke dobivati od nas samih, mi imamo več smisla za blagor svojih gospodarjev, kot oni sami.

In očka Starina, kadar pride naša zadnja ura, oj, prosim vas, storite kratko, kar mora biti. Vsako mučenje je greh, pa tudi meso je slabše potem. Ne dovolite surovemu mesarju, da bi nam drezal z nožem po prerezanem vratu — groza me je, ko se zmislím na to! — češ, da bolj izkrvavimo.

Zdaj pa pojdite v hišo, sporočite vaši Pavli, kar sem vam naročil in prinesite mi kaj južine.“

*) Po ceni, menda okrog 6 K za 1 1/2 m izdeluje in razpošilja taka korita g. Andrej Zajec na Pešati, p. Dol pri Ljubljani.

Obrezovanje sadnega drevja.

Priznati moramo, da se v zadnjih desetletjih precej razvija sadjereja pri nas. Mnogo mladega drevja se je nasadilo po naši domovini, katero obeta kmetom vsaj v tej stroki boljšo prihodnost. Vendar je na tem polju gospodarstva še mnogo ledin, katere čakajo, da se pametno obdelajo in oskrbujejo. Mnogo namreč je še napak, ki jih ima še morda večina naših kmetov v sadjereji, med katerimi omenimo danes le jedno, obrezovanje sadnega drevja.

To važno opravilo je mnogim kmetom še neznano, deloma štejejo v največjo kvar, ako se drevje obrezuje in otrebi. Takim veljajo te vrstice, v katerih menim pojasniti, kaj je obrezovanje za sadno drevo in kako se mora vršiti?

Začnimo z mladim drevjem. Marsikako drevce požene toliko mladik in na to vejic, da jih je vse gosto. Ali zraven je pa rasti slabe, da kar medli. Kaj je temu krivo? Gotovo premalo moči, katero dobiva iz zemlje, katero mora na toliko vej razdeliti. Ako režeš dragi kmetič hleb kruha, pa imaš veliko otrok, dobil bo vsak le majhen košček, drugače pa je, če jih imaš manj, pa tiste lahko bolje nasitiš. Enako je z drevesom, katero ima preveč mladik in vej. Ako mu hočeš pomagati k boljši rasti, odreži in iztrebi slabejše veje, da potem ostale bolje rastejo. Tukaj velja pravilo: rajše manj, pa tisto boljše.

Velikokrat slišimo tožiti, da sadno drevje če tudi obilno obrodi, pa je sadje jako drobno in kislo, in tudi ne dozori popolnoma. Ako si ogledamo takšno drevo, vidimo največkrat, da so temu krive pregoste veje, katere delajo senco posebno notranjim vejam in sadju, da se ne more razvijati, rasti in zoreti. In ko pride čas, da se sadje spravlja z drevja, ne pomaga da bi se ono otreslo, ker je večinoma še zeleno, tudi ni mogoče radi gostih vej na drevo, da bi se obiralo. Kaj tedaj stori kmetič? Navadno vzame debelo prekljo, s katero otepava ubogo drevce tako, da je naposled na tleh več listja in vejevja, nego sadja. In tako dela z drevesom oni, kateremu se je v spomladi hudo zdelo, če je kdo hotel drevesom nekaj nepotrebnih vej porezati. Pač slab razsodek.

Kadar posebno v jeseni prihruje huda burja, katera hoče vse odnesti, katero drevo ona najbolj strga in zlomi? Gotovo ono, katero ima naj gostejše veje, v katere se zavija veter kakor v plašč in jih trga. Zatem pa navadno zapade sneg, kateri zopet gostovejato drevje tako naloži, da je gotovo več ali manj polomi.

Vse drugače pa se vseh teh sovražnikov obrani drevo, katero je lepo obrezano in otrebljeno. Ono požene na to lepše vrhe in veje, pa rodi sicer manj, a toliko lepšega sadja. Tudi vihar in sneg

ga manj rujeta, ker med redkimi vejami imata manj moči.

Toda kedaj in kako naj se obrezuje sadno drevje? To treba opraviti sedaj v zgodnji spomladi, ko je najhujši mraz že odnehal, pa dokler še drevje ni muževno. Sedaj naj se loti kmetič svoje drevesnice, tudi odraslega in celó starega drevja. Seveda kar na mah ne more začeti sam, temuč treba se mu je prej učiti in vaditi tega dela. Docela nevajen gotovo veliko več pokvari, nego popravi.

K temu mu je treba primernega orodja. Majhna pa ostra žagica, včasih tudi mala sekirica, močan zakrivljen nož in pa primerna lestvica, to je njegovo orodje.

V drevesnici ali sploh pri mladem drevju mu je treba skrbeti, da se drevesce postavi ravno po koncu in se priveže h kolu. Potem se obrežejo vedno najprej mladike pri zemlji in bližnje iz korenin izvirajoče, nato pa se še porežejo vejice do primerne višine drevesa. Ako ima vrh predolgo mladiko, prireže se tudi ta, da drevce potem raste v primerno krono. Ako najdemo na mladem drevescu že sadnih (debelih) popkov, treba jih odščipniti, da drevce v rasti ne zadržujejo. Takšno je navadno obrezovanje v drevesnici.

Sedaj se treba lotiti večjega drevja. Svetujem najprej, ako je drevje bolj nizko, da se ogleda drevo kar s tal, in veje katere vise prenizko, da so človeku že napoti, kar pri deblu odrežejo. Nato je treba zlesti na drevo, kjer je premnogokrat obilno dela. Vse divje mladike, dalje hirajoče, odlomljene in konečno vse pregoste veje morajo se odstraniti. Kdor temu delu ni vajen, svetujem mu, naj ravna previdno in kadar dvomi, bi li prav storil ali ne, naj raje gre z drevesa in si od spodaj ogleda drevo. Od tal se namreč vse drugače vidi, nego če je človek na drevesu.

To delo kakor rečeno, ni lahko, posebno še tam, kjer drevje še ni bilo nikoli otrebljeno. Ondi kjer je sila gosto, naj se obreže v prvo le na polovico in le najpotrebnejše vejevje, da se drevo preveč ne rani. V pravi red spravi se drevo šele čez nekaj let, z vsakoletnim obrezovanjem.

Tudi stara, pa močna drevesa se naj otrebijo. Tem je posebno treba porezati kake divje mladike od spodaj okoli, dalje odsekati suhe vrhove in veje, pa vsaj toliko izrediti goste veje, da ga je mogoče, ako je drevo pozneje kaj obrodilo, pošteno otresti.

Še nekaj! Ako je drevo, kar se pogosto zgodi, od mladosti že nagnjeno na stran, čemur je kriv veter in sneg, naj se tako drevo obreže kolikor moči le od spodnje strani, da si ravnotežje lažje ohrani.

Seveda mu je treba skrbeti tudi za primerno podporo, kol ali kaj enacega.

Da je obrezovanje sadnega drevja velike važnosti za sadjerejo, spoznamo lahko iz tega, ker ravno ob tej priliki se lahko tudi vse drevje natančno pregleda in pomankljivosti popravijo. Najde se sedaj mnoga rana na drevesu, katero treba izsnažiti in namazati, najde se marsikak sled črvu in zalega gosenicam, vse kar je treba umnemu sadjerejcu zatirati. Toraj dragi kmetič na noge sedaj, ker kratki so dnovi.

Delo in trud pa naj Bog blagoslovi!

Pohorski.

Zalivajmo sadno drevje z gnojnico!

Sedaj spomladi je ravno pravi čas, da se gnoji sadnemu drevju. Kjer pa primanjkuje gnoja, nadomestimo ga z gnojnico, kar je še boljše ker ona še bolj pride do korenin. V ta namen se rahlo razkoplje drn okoli debla, tako globoko, da se že korenine otipajo. Tu moramo paziti, da teh s kopanjem ne ranimo. Sedaj polijemo gnojnice okoli debla, nato pa zemljo spet zagrnemo, da je solnce in mraz preveč ne presušita. Ako zalivamo z gnojnico večkrat, velja v drugo polivati na zrahlano prst okoli debla, ne da bi jo bilo treba znova odkopavati.

Žlahtnenje rastlin.

Luther Burbank v Santa Rosa, Kalifornija, je danes najbolj ženjajalni gojitelj rastlin. Razni tuji časopisi in letniki so se v zadnjih letih obširno bavili z bogatimi poročili o čudežnih vspehah, katere je ta človek dosegel.

Največ začudenja in govorjenja je pa vzbudilo dejstvo, da je tako premenil navadni trnasti, ničvredni in neuporabni kaktus, ki je doma v vročih puščavah, da je danes prost trna, njegovi listi in sadovi tvorijo zelo cenjeno hrano za ljudi in živali, vspeva dobro v vsaki zemlji, in raste tako v tropskem (vročem) kot polarnem (mrzlem) podnebjem.

Sadno drevje in grmičevje jagod je tudi tako premenil, da nastopajo kot nove vrste in sicer v taki vrednosti, o kakoršni prej sploh nihče slutil ni.

Vzgojiti modre vrtnice smatra Burbank za igrāčo. V splošnem se vidi, da zna on dati svojim novim rastlinam v zelo širokem okviru ono obliko in lastnosti, kakoršne si želi.

Dosedaj se je Burbank posebno bavil le z vrtnimi rastlinami; vendar se smemo nadejati, da bi jednake premembe bile mogoče tudi pri kmetijskih rastlinah.

Način Burbank-ovega delovanja ni še danes jasno popisan. Glavni njegov princip mora vendar biti križanje med mnogoštevilnimi rastlinami, in podobno je, da ima on svojo moč posebno v tem, da zamore hitro in z gotovostjo iz mnogovrstnega zaroda dokazati, da ima to moč v zahtevani smeri.

Delovanje Burbank-a vzbudilo je splošno pozornost. Učenjakov ga obiskuje na tisoče. V minolem letu prejel je 30.000 dopisov z vprašanjem o načinu svojega delovanja. Narodni ekonomisti so pričeli tu računati kot z novim faktorjem. Izmed evropskih rastlinoslovcev, ki so se podali v Ameriko, edino, da obišejo njega, imenujemo Hugo de Vries-a, kojega teorije o menjavanju se sicer zelo malo pripoznavajo. Ta se je izrekel zelo pohvalno o Burbanku in njegovem delovanju.

Ohranjevanje kuhinjske posode.

Skoraj vsaka gospodinja ima navado, kadar izlije vročo jed ali tudi vodo iz posode, da jo obrne narobe ali pa jo dene na stran hladiti. Ako v tem času pazno poslušamo, slišimo da v posodi parkrat nekaj rahlo počī. To se stori radi tega, ker se je vroča posoda prenašlo shladila in vsled tega se nje blesk (glazura) razpoka. To se sicer takoj ne vidi, pač pa za nekaj dni se lahko opazi. Navadno se ta napaka očita potem neukretnosti deklet, četudi ni ona kriva, temu se dá pomagati, ako v vročo skledo ali lonec vlijemo mlačne vode, da se posoda polagoma shladi.

Razglas.

Osemtedenski mlekarški tečaj priredi c. kr. kmetijska družba kranjska dogovorno s kranjskim deželnim odborom v Logatcu, in sicer od dne 17. aprila do 13. junija t. l.

Tečaj bo teoretično-praktičen ter se bo poleg spoznavanja in preiskovanja mleka poučevalo poglavito o izdelovanju presnega masla in sira.

V tečaj se sprejme le 12 učencev. Pouk bo brezplačen. Hrano in stanovanje si mora vsak udeleženec sam preskrbeti. Nekterim nepremožnim udeležencem bo mogoče dati podpore 50 do 60 K za ves tečaj.

Prošnje za sprejem je poslati do 10. aprila t. l. na podpisani odbor. Prednost za sprejem bodo imeli tisti, ki so že v kakšni mlekarni delali, oziroma tisti, ki jih pošljejo učiti mlekarške zadruge.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 15. marca 1906.

Spominska knjiga gorenjske razstave.

Oni gg. trgovci ki razprodajajo izdelke, ki se rabijo v sadjarstvu in vrtnarstvu in enako oni naši sadjarji, ki bodo imeli svoj čas naprodaj sadje, imajo ugodno priliko, da pošljejo svoj naslov oziroma oglas v „Spominsko knjigo“. Istotako bi služilo trgovcem s sadjem in sadnimi izdelki, da sporoče svoj oglas.

Nasloviti je najdalje do 6. aprila t. l. na načelstvo sadne razstave v Radovljici. Kranjsko.

Priporočaja se: Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi zvonov.
Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

Dva dveletna črna pincgavska žrebca se prodasta na Igu pod Ljubljano v župnišču.

Krog 150 hektolitrov belega vina liter po 28 do 32 vinarjev se dobi še v Lindar-u (Istra).
Vsa pojasnila daje „Lindarsko društvo za štednjo i zajmove“ v Lindaru. 6-4

Baderna (v Istri), gospodarsko društvo, ima v svoji zadrugi kleti 4000 hl črnega in 500 hl belega vina.
Kdor hoče kupiti izborno istrsko kapljico po zmernih cenah, jo dobi zanesljivo pri gospodarskem društvu v Baderni.

Službo išče štacunski sluga, 30 let star, zvest, zanesljiv.
Služboval je že v večjem konsumnem društvu kot donšaalec blaga in je tudi pri prodaji pomagal.

Drva. Šebreljska štedilna posojilnica — Šebrelje na Goriškem — ima 60 oralov bukovih gozdoz, iz kojih proda drva.
Kraj je oddaljen 3 ure od postaje sv. Lucija nove železnice; — blizo je voda Idrica, po kojoj se lahko les plove. 6-4

Seme kašeljskega zelja, katero naredi lepe, trde glave in rodi v vsaki zemlji, domači pridelek, zajamčeno pristno in kaljivo. Prodaja dokler je kaj zaloge, Ignacij Mercina, posestnik v Zg. Kašlju p. D. M. v Polju pri Ljubljani. 2 dkg (navadno žlico) za 80 vin., poštnine prosto. Denar je poslati naprej. Sprejemajo se tudi pisemske znamke. Večja naročila po dogovoru.

Zajamčeno pristno vino ima v zalogi Kmetijsko društvo v Vipavi veliko množino, katero prodaja za mašna vina belo od 40—60 kron 100 l postavljeno na postajo Postojna. Rudeče po 35 kron. Zadrugam in večjim odjemalcem oddaja vino po izjemnih znižanih cenah. V zalogi je tudi tropinsko žganje.

Spominska knjiga prve gorenjske razstave. Zaradi tehničnih ovir in deloma zaradi še prepričle naročbe, knjiga se ni mogla iziti. Pač pa je ista že v tisku. Ker so sadne slike v tej umetniški in krasni izpeljavi, precej drage, je želeti, da se že v naprej ve, koliko približno bo naročnikov, da se zamore naročiti slike. Manj od 300 izvodov ne gre naročati. Kdor želi imeti to lepo in koristno knjigo, naj pohiti z naročbo. Posebno opozarjamo na to delo udeležnike razstave. Cena nevezani knjigi 6 K — vezani v rudeče platno 8 K. — Naroča se pri načelstvu sadne razstave v Radovljici, Gorenjsko.

Take table preskrbi zadrugam „Zadružna zveza“.

Delniška stavbinska družba »UNION« v Ljubljani.

Ob začetku leta sklepajo posojilnice na občnih zborih o porabi čistega dobička. — Delniška stavbinska družba „UNION“ se usoja pri tej priliki opozoriti p. n. hranilnice in posojilnice, da so še oddati delnice III. emisije, in da blagovolè vsaj en del čistega dobička uporabiti za nakupovanje delnic družbe „UNION“. — S pomočjo zadrugne organizacije se je posrečilo postaviti krasno stavbo hotela „UNION“. — Delničarji postali so solastniki tega podjetja, in delnice imajo sedaj svojo vrednost. Treba je pa še oddati III. emisijo, in odda se lahko, ako naše hranilnice in posojilnice vzajemno postopajo in prevzamejo delnice. — Tako narodno-gospodarsko delo mora vspevati. — Oglasila za podpise delnic sprejema podpisani načelnik.

Dr. V. Gregorič,
načelnik.

Zadružna zveza

oskrbuje

== svojim zadrugam ==
vse tiskovine, blagajne itd.

Zadružna tiskarna v Ljubljani

reg. zadr. z omej. zavezo

Stari trg števil. 19

priporočaja

koverte s firmo, pismeni papir, vizitnice

ter vsa v to stroko spadajoča dela po

== najnižji ceni. ==

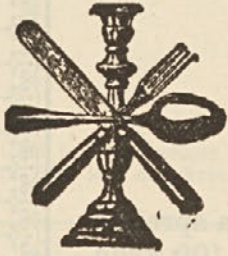
Vnanja naročila se točno izvršujejo.

Gospodarsko vago brezplačno!

Čudovito poceni pošiljam iz svojega prenapolnjenega tovarniškega skladišča svoje svetovnoznano in radi svoje izvrstne kakovosti splošno priljubljeno

250 15-6

Mehikansko srebrno blago

in sicer:

- 6 kom. mehikanskih srebrnih namiznih nožev
- 6 " " " jedilnih vilic
- 6 " " " žlic
- 12 " " " žlic za kavo
- 6 " izvrstnih desertnih nožev
- 6 " " vilic
- 1 " mehikanski srebrni zajemalnik za juho
- 1 " " za mleko
- 2 " najeleg. salonska namizna svečnika.

46 komadov skupaj za samo gld. 6·50.

Vsak naročnik dobi še vrhu tega kot premijo garantovano natančno vagujočo gospodarsko vago, ki potegne 12 kilogramov, popolnoma brezplačno.

Mehikansko srebro je po vsem bela kovina, za koje trpežnost in najboljšo kakovost se da pismena garancija na 25 let. Pošilja proti predpošiljatvi denarja ali po povzetju evropske zaloge

Manhattan - podjetje

Budimpešta VIII., Bezeredy-utca št. 3.

Absolutno zjamčeno — pristno vino

priporoča se za nakup pri kmetijskem društvu v Vipavi, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega in je vsled tega izključena vsaktera prevara.

Razpošilja se najmanj 56 l, po sledečih cenah franko kolodvor Postojna: Nova bela namizna vina od 40—45 K, rdeče (ala cviček) po 35 K. Sortirana vina: Pinela po 30 K, beli burgundec po 55 K. Staro namizno po 45 K, stari burgundec po 60 K,

Večje množine in zadrugam se računi nekoliko ceneje. Vsa vina so milega okusa, ker so po novem načinu napravljena.

254 12-3

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne

blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 27.

247 24-6

Za spomlad

vsakovrstne pluge, kakor: navadne štarske, osipalnice, dvojne hribovske in jeklene univerzalne pluge

potem jeklene brane za travnike, različne velikosti od 56 do 75 kron

in vso drugo orodje za poljedelstvo priporočata

Karol Kavšeka nasled. 248 x-6

Schneider & Verovšek

trgovina z železino in zaloga strojev.

Ljubljana, Dunajska cesta 16.

„ELEKTROPHOR“.

Pomlajenje in podaljšanje življenja po izvorno americkem elektro-zdravilnem aparatu za samoporabo.

Elektrika je življenje!

Vsem slabotnim ljudem ni nikoli dovolj svetovati, uporabljati ta električni aparat, kajti elektrika krepi živce, ohrani kri, poostri čute, tvori normalno delovanje krvi in živčnega sistema, obvaruje pred največ boleznimi.

Tako poroča dr. Bourg, ud zdravniške fakultete v Parizu: „Ne samo protin, revmatizem, krč, histerija, naduha so bili v sto slučajih ozdravljeni in v vseh slučajih olajšani, kjer je znanost zdravnikov brezuspešno delovala, ampak posebno tudi pri vseh živčnih boleznih, glavobolu, koliki, šumenju v ušesih, brezspanju, hipohondriji, posebno pri hemoridih doseglo se je v nekaterih dneh, da celo v nekaterih urah skoro čudovito olajšanje, in posebno pri bolečih ženskih boleznih so bile bolezni skoro gotovo ozdravljene in olajšane; tudi za ženske v drugem stanju. Cena malemu aparatu z vsem skupaj 20 kron. (Samo za zelo občutljive.) Cena velikemu aparatu z vsem skupaj 30 kron. (Za vzdravljenje dolgotrajnih boleznih.) Pošilja proti predpošiljatvi zneska ali pa po povzetju

251 15-6

Elektrophor - podjetje

Budimpešta VIII. Bezeredy-utca št. 3.

Najboljša in najsigurnejša

Stanje vlog koncem leta 1904:
čez 11 milijonov kron

prilika
za štedenje!

Denarni promet v letu 1904:
K 46,173.224·38

Ljudska posojilnica

preje: Gradišče štev. 1

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4|20|0** brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 kron čistih **4 K 50 h** na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1904: K 11,095.751·15 — Denarni promet v letu 1904: 46,173.224·38

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1905.

249, x-6

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Josip Jarc,
veleposestnik v Medvodah.

Odborniki:

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin,
stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. Polju,

Ivan Kregar,
svet. trg. in obrt. zbor. v Ljubljani.

Frančišek Leskovic,
zasebnik in blag. ljud. pos.

Ivan Pollak,
tovarnar in posestnik v Ljubljani.

Karol Pollak,
tovarnar in pos. v Ljubljani.

Gregor Šlibar,
župnik na Rudniku.

Gospodarska zveza

centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani, Gradišče št. 1

(uhod: Kongresni trg št. 16)

preskrbuje za svoje člane

nakup vseh gospodarskih potrebščin, posebno pa umetnih gnojil: Tomazeve žindre, kalijeve soli, solitra, superfosfatov itd., modre galice, žvepla, krme, koruzne moke, otrobov itd., semen, živine, strojev, orodja itd.;

nakup vseh gospodinskih potrebščin;

prodajo vsakovrstnih kmetijskih pridelkov in izdelkov.

Zaloga Barthel-ovega klajnega apna, oddaja se od 5 kg. naprej.